



Βίκυ Περικλέους | Vicky Pericleous

ΠΟΥΘΕΝΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ | NOWHERE AND ELSEWHERE

28 Απριλίου - 24 Μαΐου 2012 | 28 April - 24 May 2012

O M I K R O N G A L L E R Y

2, Vasileos Pavlou str., 1096 - Nicosia, Cyprus | T. +357 22 678240 | www.omikrongallery.com
Monday - Friday: 10:00 - 13:00 and 16:00 - 20:00, Saturday: 10:00 - 14:00



Δυσ-τοπία της Χώρας

«Η ροή του φωτός διαμέσου του αέρα είχε αρχίσει να επιβραδύνεται, στρώσεις χρόνου κάλυψαν η μια την άλλη, ελάσματα του παρελθόντος και του μέλλοντος συντήχθησαν σ' ένα. Σε λίγο το κύμα από φωτόνια θα σταματούσε, χώρος και χρόνος θ' ακινητοποιούνταν για πάντα»

(JG Ballard, *Myths of the Near Future*)¹

Η εικαστική πορεία της Βίκυς Περικλέους προδηλοί τη συστηματική ενασχόλησή της με την αναπάρασταση του πλεονάσματος της μνήμης και με τα έγκατα της ιστορίας στο πλαίσιο της Κυπρου. Το έργο της πλανάται στην ουδέτερη ζώνη, τόσο του χώρου όσο και του χρόνου, καθώς επιχειρεί να να εξερευνηήσει την επείγουσα περιρρέουσα κατάσταση που προκύπτει από μια γεωπολιτική αναστολή. Η καλλιτέχνης αποφεύγει εσκεμμένα την αναπαραγωγή της κυρίαρχης ρητορικής και αποποιείται τις αφηγηματικές μεθόδους του ντοκιμαντέρ, ενώ ανιχνεύει αυτό που υπερβαίνει την πραγματικότητα αλλά δεν φτάνει ποτέ στο μύθο.

«Η γεωγραφία πρόκειται για εξουσία» γράφει ο Gearoid O Tuathail και «παρόλο που συχνά θεωρείται αθώα, η γεωγραφία του κόσμου δεν είναι προϊόν της φύσης αλλά κατασκεύασμα της ιστορίας των

αγώνων μεταξύ αντιθέτων αρχών που διεκδικούν την εξουσία για να οργανώνουν, να κατακτούν και να διαχειρίζονται το χώρο».² Στην έκθεση Πουθενά και Αλλού η Περικλέους αναδιοργανώνει, ανακτά και ανα-διαχειρίζεται ταυτόχρονα το χώρο και το χρόνο, προτείνοντας μια νέα γεωγραφία. Η καλλιτέχνης αναπτύσσει ένα ιδιότυπο λεξιλόγιο, αποφεύγοντας τις χωροχρονικές ταξονομικές προσταγές του τόπου και ηθελημένα αρνείται να προσδώσει στο έργο αφηγηματικό χαρακτήρα. Σαν σύγχρονος γεωγράφος η καλλιτέχνης αποδομεί και αναδομεί μια νέα συγχρονικότητα που υφίσταται στην παράλληλη εμπειρία τού κοντά αλλά και μακριά.

Στα μεγάλα κολάζ της έκθεσης που μοιάζουν οικεία όσο και ανοίκεια, η σύνθετη εικόνα δομείται αρχικά σε κύκλο ή ημικυκλικό φάτνωμα το οποίο στην πορεία παραβιάζεται. Τα διάφορα εικονογραφικά στοιχεία παρεμβαίνουν επεκτατικά στον ατέρμονο λευκό χώρο που τα περιβάλλει, ενώ η φορμαλιστική δομή του έργου, σαν ένα άνοιγμα στο φαντασιακό, προϊδεάζει για τις χιμαιρικές συνθέσεις. Η καλλιτέχνης κάνει αναφορά στην μπαρόκ τοπιογραφία και συγκεκριμένα στο έργο του Annibale Caracci «Η Φυγή στην Αίγυπτο», (1604) όπου ο καλλιτέχνης συλλαμβάνει ζωγραφικά την ειδυλλιακή ομορφιά της φύσης μέσα από την απόδοση ενός βιβλι-



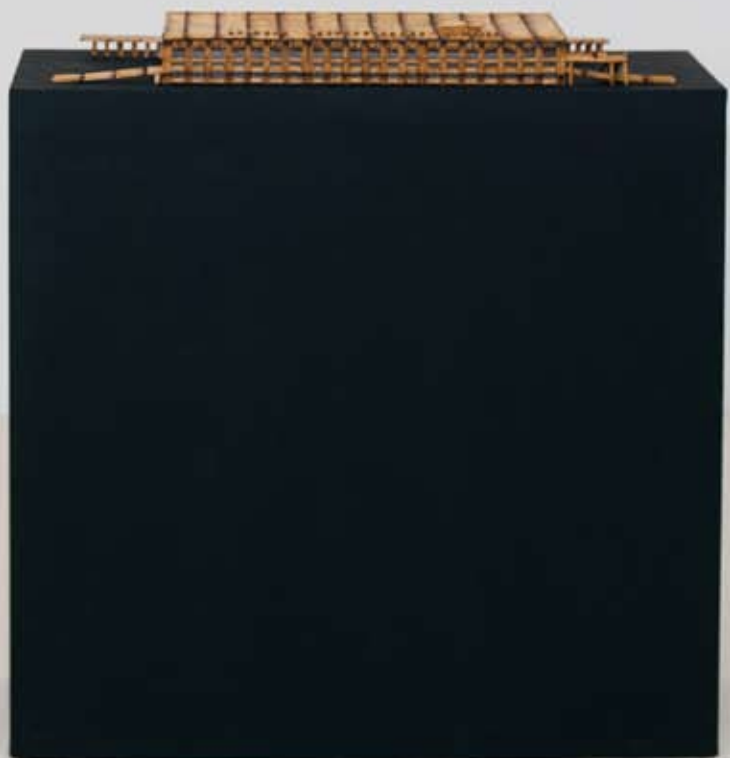
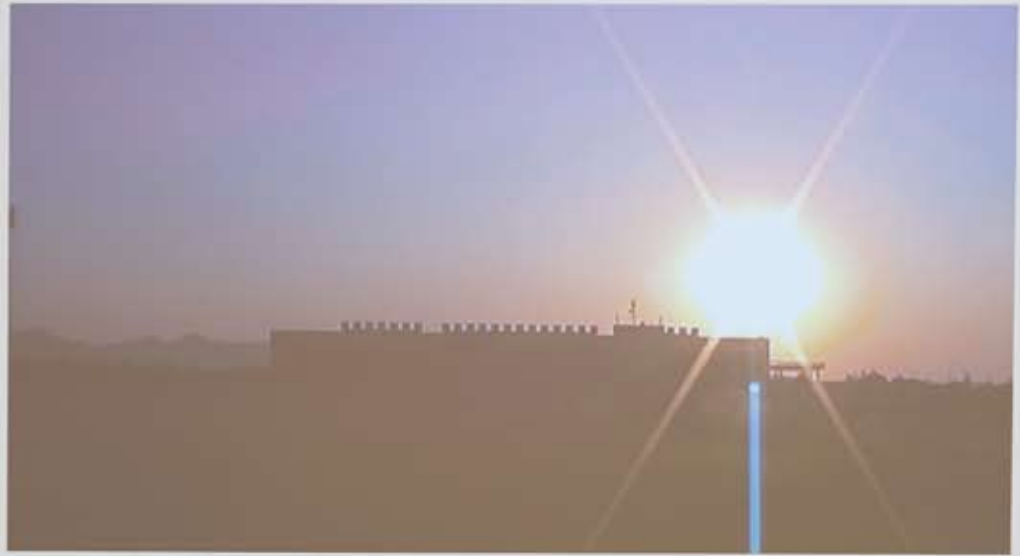
Chronicles series, 2012

κού θέματος. Το ειδυλλιακό σε μια νέα χρονικότητα και σε διαφορετικό θεματικό πλαίσιο είναι αυτό που παρακινεί τις αναζητήσεις της Περικλέους περί της υπερβατικότητας του τοπίου στον 21ο αιώνα. Το έργο της ιχνογραφεί τις δυσαρμονικές επιστρώσεις φύσης και ιστορίας σ' ένα νέο τοπίο που αποκαλύπτει την υποβόσκουσα αντιπαράθεση στη διεκδίκηση εξουσίας. Όπως σημειώνει η Gillian Rose: « ανεξάρτητα αν το τοπίο αποδίδεται μέσα από το γραπτό λόγο ή τη ζωγραφική, είτε πρόκειται για δημιουργήματα της φύσης ή του ανθρώπου, το νόημα του προσδιορίζεται μέσα από τους πολιτισμικούς κώδικες της κοινωνίας για την οποία έχει δημιουργηθεί».³ Αυτά τα νέα τοπία χαρακτηρίζονται από μια δυστοπική οξυδέρκεια με αναφορές στην αισθαντικότητα της γραφής του JG Ballard και είναι διάσπαρτα με πολιτισμικούς κόμβους που οδηγούν σε διαφορετικές κατευθύνσεις και ερμηνείες. Η Περικλέους δεν επιδιώκει να αποκωδικοποιήσει το γρίφο των σύνθετων τοπίων που απεικονίζει, τα οποία είναι επιλογές παρμένες από το προσωπικό της φωτογραφικό αρχείο, αλλά καλεί τον θεατή σε μια παράτολμη εξερεύνηση αυτής της φαντασίας ή ακόμη να πάρει το ρόλο του τουρίστα όπως τον περιγράφει ο Frantz Fanon «μ'ακόρεστη δίψα για το εξωτικό», σ'ένα μεταποικιοκρατικό πεπρωμένο.⁴

Λεπτομέρειες διαφορετικής ευκρίνειας στις συνθέσεις, ένα κριάρι ανάμεσα σ' άγρια βλάστηση, μια Παναγία, μια νέον πινακίδα για ένα νυκτερινό κέντρο διασκέδασης με τ' όνομα «Μιράζ», ένας ηλικιωμένος άνδρας και μια γυναίκα που μοιάζουν ν' απολαμβάνουν τον

ήλιο σαν τουρίστες σ' ένα παγκάκι, ένα ζευγάρι κίτς διακοσμητικών παπαγάλων μπλέκονται με το λιμάνι της Κερύνειας, έναν αδιάφορο σκοτισμένο δρόμο και το κάστρο της Πάφου. Από το πουθενά και σίγουρα προς αλλού, ο ορίζοντας σ' αυτά τα τοπία μοιάζει να εξαφανίζεται καθώς τα μάτια ανιχνεύουν την ενδιάμεση γραμμή του ρήγματος.

Στην οπτικο-ακουστική εγκατάσταση «Αστέρω», (2012), ο θεατής μπαίνει σ'ένα δωμάτιο όπου στο βάθος υπάρχει η εικόνα ενός χείμαρου καταρράκτη. Η βουβή θελκτικότητα της δύναμης της φύσης, καθώς το νερό χύνεται κάτω στο βραχώδη τοπίο και το φως ανακόπτει το σκοτάδι, επιβάλλει κάθαρση, την επικράτηση της ζωής πάνω από το θάνατο. Ο χωρικός εκτοπισμός του υπαίθριου στο εσωτερικό ενισχύεται με τον θεματικό εκτοπισμό των ακουστικών στοιχείων του έργου. Πρόκειται για ηχογραφήσεις διαφορετικών αφηγήσεων του ίδιου γεγονότος, ένα αιματηρό έγκλημα πάθους που συγκλόνησε τη κοινότητα του Κοντεμένου τη δεκαετία του '60. Η φαινομενικά ασυνάρτητη και αμήχανη σχέση μεταξύ του οπτικού υλικού και της αφήγησης, δημιουργεί ένα ενδιάμεσο χωροχρόνο όπου η «Αστέρω» πραγματοποιεί το Θάνατο και τον Έρωτα. Η εμπειρία του Έρωτα είναι αυτή που ανοίγει το Είναι στην εμπειρία του Θανάτου, που δεν μπορεί παρά να είναι ο Θάνατος του Άλλου, αφού είναι αδύνατη η εμπειρία του Θανάτου του ίδιου του εαυτού. Η εμπειρία του είναι δυνατή μόνο διαμέσου του Έρωτα. Η έννοια του Θανάτου και του Έρωτα ενδεχομένως





Mirage, 2011

ξεφεύγει από τη στενή ερμηνεία του συγκεκριμένου επεισοδίου και μεταφράζεται στην αλληλένδετη εμπλοκή των δύο κοινοτήτων που βρίσκονται σ' αντιπαράθεση στο νησί.

Η αναστολή της αρχής και του τέλους αναπτύσσεται και στο έργο «Κάθε Ξημέρωμα», (2012), μια επαναλαμβανόμενη λήψη της αυγής που ποτέ δεν ολοκληρώνεται πάνω από το εγκατελειμμένο κτίριο του Διεθνούς Αεροδρομίου Λευκωσίας. Στο συλλογικό υποσυνείδητο το αεροδρόμιο μεταποιείται σε μνημείο του αποτυχημένου μετα-αποικιοκρατικού μοντερνισμού όπως αυτό εκφράζεται μέσα από την αρχιτεκτονική του και στέκεται ενδιάμεσα του χώρου και χρόνου στο χάραμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στο έργο της Περικλέους το περίβλημα του κτιρίου επιβατών παραμένει δυσδιάκριτο κάτω από τα χρώματα που αλλάζουν στο νυκτερινό ουρανό και υπό τον ήχο των πουλιών που ξεσπούν στο πρωινό κελήδισμα. Η διαλεκτική για τον εκφυλισμό και τη νοσταλγία των συμβόλων αναπτύσσεται στη μακέτα του αεροδρομίου που είναι φτιαγμένη με σπέρτα, μια δημοφιλή ενασχόληση που φέρεται να έχει τις καταβολές της στις δραστηριότητες των φυλακισμένων του 18ου αιώνα. Η κλίμακα, η επιλογή υλικού και τεχνικής στη δημιουργία του έργου ανατρέπουν τη λαϊκή αντίληψη γι' αυτό που εκπροσωπεί το αεροδρόμιο, δηλαδή τη στασιμότητα και το πολιτικό αδιέξοδο. Το μεγάλο και αμετάβλητο, Κυπριακό Πρόβλημα, γίνεται

μικρό και ελάσιμο υπό συνθήκες περιοριστικές, για όσους έχουν χρόνο για κατασκευές.

Χώρος και χρόνος διαρρηγνύονται και καταρρέουν σ' εκστατική εμπειρία. Πρόκειται για μια εμπειρία που δεν οδηγεί ποτέ στο συγκεκριμένο (fusion) και τις ιδιοτυπίες μιας χειραγωγημένης δι-αμόρφωσης γνώμης και νοηθείας. Παραμένει σ' έκσταση και σκιαγραφεί αυτό που ο Derrida αποκαλεί χώρα –ένα όρος που παρουσιάζεται στον Τιμαίο του Πλάτωνα – «που δεν είναι ούτε “αισθητός” (sensible) ούτε νοητός (intelligible), αλλά ανήκει σ' ένα “τρίτο γένος”». ⁵ Τα οπτικοακουστικά κολάζ της Περικλέους παρουσιάζουν φανταστικές γεωγραφίες, τόπους επιθυμίας και νοσταλγίας, αλλά και επικείμενης καταστροφής και αποτυχίας. Η καλλιτέχνις κλονίζει τη δεδομένη αντίληψη που έχει ο θεατής, τον οποίο αφήνει εκτοπισμένο και αποπροσανατολισμένο, χωρίς να επιδιώκει να του ανοίξει τις κερκόπορτες στους ονειρικούς ρεμβασμούς, αλλά θέλοντας να τον αφυπνίσει πέραν από τις διαιωνιζόμενες ρητορικές. Εν τέλει, αυτές οι δυστοπικές περιηγήσεις είναι η εννοιολογική απόρροια του simulacrum, δεν κρύβουν την αλήθεια ή το πραγματικό. Είναι η αλήθεια ότι δεν υπάρχει αλήθεια.

Η Παυλίνα Παρασκευαΐδου είναι επιμελήτρια και γράφει για την τέχνη. Ζει κι εργάζεται στο Λονδίνο και στη Λευκωσία.

1. J.G Ballard, "Myths of the Near Future" The Complete Short Stories, Harper Perennial, London, 2006, p1075 (μετάφραση της συγγραφέως)

2. Gearoid O Tuthail, Critical Geopolitics: the Politics of Writing Global Space, Routledge, London, 1996, p1

3. Gillian Rose, Feminism and Geography: The Limits of Geographical Knowledge,

Polity, Cambridge, 1993, p89

4. Frantz Fanon, The Wretched of the Earth, Penguin Books, London, 1967, p123

5. Jacques Derrida "Chora" in Derrida, J and Eisenman, P., Chora L Works (eds Jeffrey Kipnis and Thomas Leaser) The Monacelli Press Inc, New York, 1997, p15

Dystopian Chora

“The flow of light through the air had begun to slow, layers of time overlaid each other, laminae of past and future fused together. Soon the tide of photons would be still, space and time would set forever...”

(JG Ballard, *Myths of the Near Future*)¹

Vicky Pericleous' work has consistently been concerned with the representation of the excesses of memory and the recesses of history in the context of Cyprus. Her artistic output hovers in a no-man's land, both in space and in time, as she sets out to explore the exigencies of a geopolitical suspension. The artist avoids reproducing hegemonic narratives and foregoes documentary representation as she embarks on an investigation of that which goes beyond reality but still falls short of myth.

“Geography is about power” writes Gearoid O Tuathail, and “[a]lthough often assumed to be innocent, the geography of the world is not a product of nature but a product of histories of struggle between competing authorities over the power to organise, occupy, and administer space.”² In *Nowhere And Elsewhere*, Pericleous re-organises, re-occupies and re-administers both time and space, as she puts forward a new geography. Here the artist develops a highly individualised lexicon that evades the spatiotemporal taxonomical imperatives of place and avoids a narrative. As a latter-day geographer, she deconstructs and reconstructs a new synchronicity that is experienced as both near and distant.

In a series of large collages that appear proverbial yet alien, the image is in the form of a lunette or a tondo which is transgressed in the process. The different pictorial elements encroach on the white expanse and the layout, like an opening into the fantastical, forebodes the chimerical compositions. The artist references baroque landscape painting as an influence and in particular Annibale Carracci's “The Flight Into Egypt”, (c.1604) where the latter sought to capture the idyllic beauty of nature in a scenic depiction of a Biblical theme. The idyllic in a different temporality and contextualisation is what spurs Pericleous' inquiries into the transcendent nature of landscape in the 21st century. Her work maps the incongruous layers of nature and history, in a new landscape that seeks to reveal the underlying power struggles. As Gillian Rose notes: “whether written or painted, grown or built, a landscape's meanings draw on the cultural codes of the society for which it was made.”³ These new landscapes are informed by a dystopian vision with a Ballardian sensibility and embedded with cultural nodes that are open to translation. The artist does not attempt to make sense of the conundrum of representation which is culled from her personal photographic archive, but rather invites the viewer to become the intrepid explorer of this fantasy or even Frantz Fanon's tourist “avid for the exotic” in a postcolonial destiny.⁴

Inconspicuous details in the compositions, a ram amid dense vegetation, a Madonna, a neon sign for a nightclub called “Mirage”, an elderly man and woman seemingly catching the sun on a bench, or a pair of kitsch decorative parrots, are seamlessly woven with Kyrenia Harbour, a non-descript dusty road or Paphos Castle. From nowhere and definitely to elsewhere, the horizon in these

landscapes seems to disappear while the eyes trace the fault line of rupture in-between.

In the audio-visual installation “Astero” (2012), the visitor enters a chamber where at one end of the room there's the image of a cascading waterfall. The muted seductiveness of the force of nature, as water gushes down the rock landscape and light cuts through darkness, commands a potent catharsis, a conquering of life over death. The spatial dislocation of the outside as inside is further accentuated by a dislocation in the aural elements of the work. These are audio recordings of different accounts of the same event, a gruesome crime of passion that shocked the community of the village Kontemenos in the 60s. The disjointed and abstract relationship between the visual and the narrated event creates the in-between space and time wherein “Astero” actualises Thanatos and Eros. The experience of Eros is what opens up Being to the experience of Death, which can only be the Death of the Other, as one can never experience one's own. And one can only experience Thanatos through Eros. The meaning of Thanatos and Eros can potentially be extended to the entwined trajectory of the two opposing communities on the island.

The suspension of beginning and end also reverberate in “Every Dawn”, (2012), a loop sequence of the break of dawn that is never completed over the abandoned Nicosia International Airport. In the collective subconscious the airport monumentalises the failure of the post-colonial modernist project which is reflected in its architecture, and stands in between time and space at the dawn of the Republic of Cyprus. The outline of the terminal building, in Pericleous' video is barely visible under the changing colours of the night sky and the sound of birds breaking into morning song. The notions of degeneration and nostalgia of symbols are developed in the accompanying matchstick replica of the airport, a hobbyist technique which is said to have originated as a pastime for prisoners in the 18th century. The scale, choice of material and technique in the representation of the building reverses what it stands for in popular imagination, reflecting the stalemate and political gridlock. That which is big and invariable, the Cyprus Problem, is rendered small and malleable under conditions of confinement, only for those who take up this hobby.

Time and space implode into an ecstatic experience. It is an experience that does not lead to fusion and the trappings of collective formation and indoctrination. It remains ecstatic and traces what Derrida calls a chora “which is neither “sensible” nor “intelligible,” [but] belongs to a “third genus” (triton genos).⁵ Pericleous' visual and aural collages present landscapes of imaginary geographies, places of desire and longing, but also of eminent disaster and failure. The artist ungrounds the perception of the viewer, leaving him displaced and disoriented, not simply to unleash him in reveries' wander, but to let him see again beyond perpetuated narratives. These dystopian visions are the conceptual aporia of a simulacrum, they do not hide the truth. They hold the truth that there is no truth.

*Pavlina Paraskevaidou is a curator/writer:
Lives and works in London and Nicosia.*

1. JG Ballard, “Myths of the Near Future” *The Complete Short Stories*, p1075

2. Gearoid O Tuathail, *Critical Geopolitics: the Politics of Writing Global Space*, Routledge, London, 1996, p1

3. Gillian Rose, *Feminism and Geography: The Limits of Geographical Knowledge*,

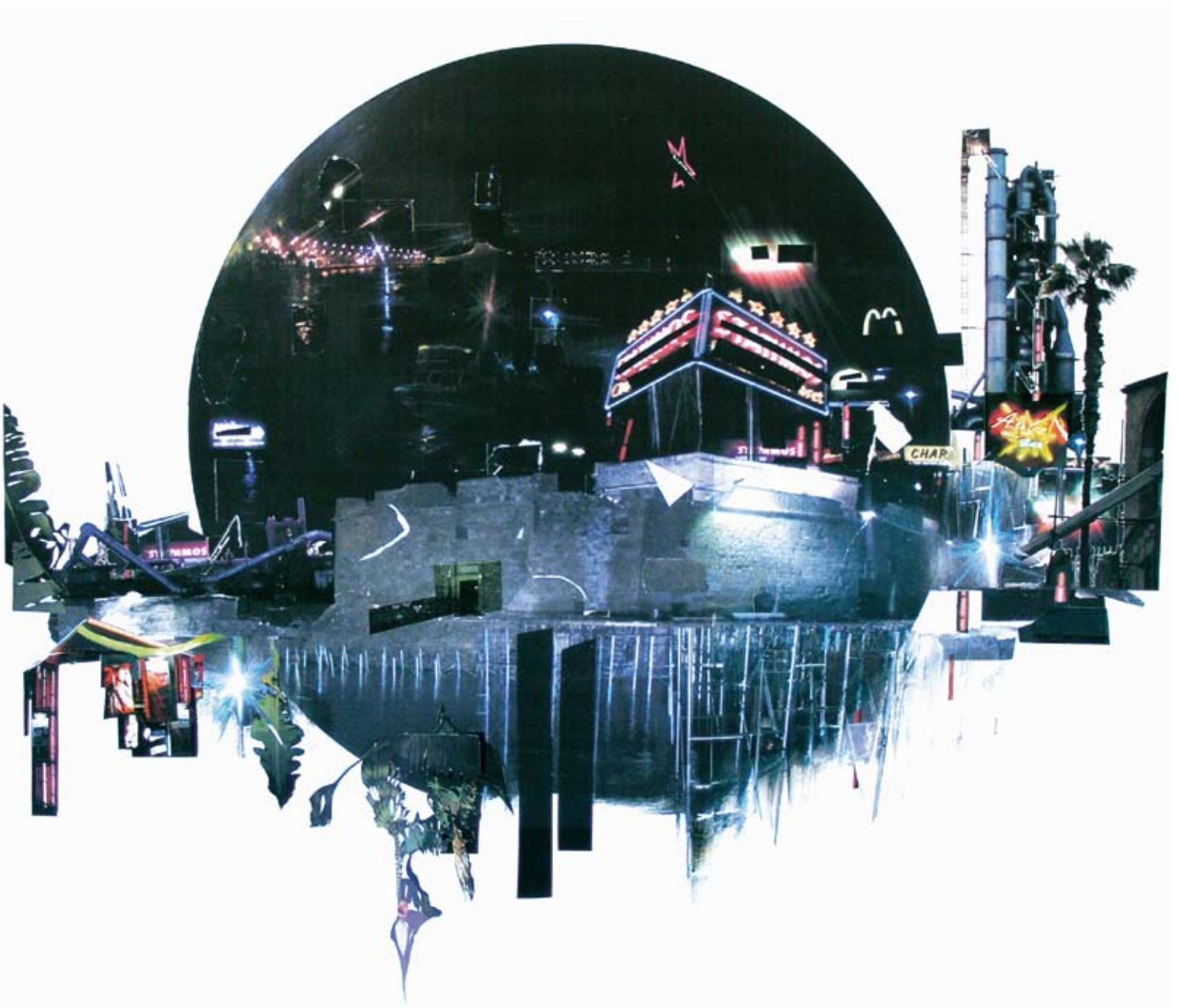
Polity, Cambridge, 1993, p89

4. Frantz Fanon, *The Wretched of the Earth*, Penguin Books, London, 1967, p123

5. Jacques Derrida “Chora” in Derrida, J and Eisenman, P., *Chora L Works* (eds Jeffrey Kipnis and Thomas Leaser) *The Monacelli Press Inc, New York, 1997*, p15



The Eighth Day, 2012



What you will, 2012

Η **Βίκυ Περικλέους** γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1976 όπου ζει κι εργάζεται. Διδάσκει στο Πανεπιστήμιο του Frederick, Λευκωσία, στο Τμήμα Εφαρμοσμένων Τεχνών. Σπούδασε Καλές Τέχνες στο Πανεπιστήμιο του Manchester Metropolitan, Αγγλία και έκανε μεταπτυχιακό στη Σκηνογραφία/Εικαστική Γλώσσα του Performance στο Wimbledon School of Art, Λονδίνο. Η δουλειά της κινείται ανάμεσα σε διαφορετικούς τομείς και χαρακτηρίζεται από ποικίλα μέσα. Περιλαμβάνει εγκαταστάσεις, δράσεις και περφόρμανς. Έχει συμμετάσχει σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Κύπρο και το εξωτερικό, όπως το *Uncovered: Nicosia International Airport*, 2010-2013 σε επιμέλεια Παυλίνας Παρασκευαΐδου και Basak Senova, *Μονόδρομος*, 3η Μπιενάλε Αθήνας σε επιμέλεια Nicolas Bourriaud, Ξένιας Καλπακτσόγλου και Ροκα-Υίο, Κύπρος 2010, *Η τέχνη σε παρόντα χρόνο* σε επιμέλεια Άντρης Μιχαήλ και Γιάννη Τουμαζή στο Παρίσι, *Little Land Fish*, Έκθεση υπό την αιγίδα Κωνσταντινούπολης, Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2010, σε επιμέλεια Δρ. Αντώνη Δανού και Δρ. Zeynep Yasa Yaman, Antrepo 5, Sanat Limani, Κωνσταντινούπολη, Τουρκία και *UTOPIA: Νέα αποκτήματα της συλλογής Νίκου Χρ. Παττίχη και της εφημερίδας «Ο Φιλελεύθερος»* σε επιμέλεια επιμέλεια Έλενας Παρπα και Μαρίας Στάθη, Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη, Λεμεσός, 2012. Έχει παρουσιάσει τη δουλειά της ως επισκέπτρας-καλλιτέχνης σε σεμινάρια, συνέδρια και ομιλίες.

Vicky Pericleous was born in 1976 in Nicosia where she lives and works. She is a visual artist and lecturer at Frederick University, Nicosia, Department of Applied Arts. She holds a B.A (Hons) Fine Art from Manchester Metropolitan University and M.A in Theatre Design / Scenography (now renamed Visual Language of Performance) from Wimbledon School of Art, London. Her work moves within interdisciplinary areas and diverse media. It includes site-specific installations, happenings and performances in off gallery venues. She has taken part in solo and group shows in Cyprus and abroad, such as *Uncovered: Nicosia International Airport*, 2010-2013 (where she was a member of the project's development team) curated by Pavlina Paraskevaidou and Basak Senova, *Monodrome*, 3rd Athens Biennale curated by Nicolas Bourriaud, Xenia Kalpaktsoglou & Poka-Yio, Chypre 2010, *L'art au Present* curated by Andri Michael and Yiannis Toumazis in Paris, *Little Land Fish*, Exhibition under the umbrella of Istanbul Cultural Capital of Europe 2010, curated by Dr. Antonis Danos and Dr. Zeynep Yasa Yaman, Antrepo 5, Sanat Limani, Istanbul, Turkey and *UTOPIA: New acquisitions from the collection of Nicos Chr. Pattichis and "Phileleftheros"* newspaper, curated by Elena Parpa and Maria Stathi, Evagoras Lanitis Centre, Limassol, 2012. She has presented work as an invited artist in seminars, conferences and organised talks.